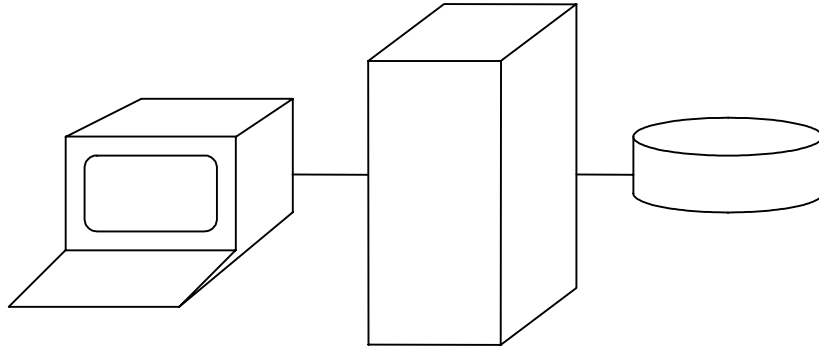

10. Architektura klient/server a třívrstvá architektura

10.1. Varianty architektury	3
10.2. Přínos architektury klient/server a třívrstvé architektury	5
10.3. Podpora pro rozdělení zátěže v architektuře klient/server	6
10.3.1. Podpora uložených podprogramů v SQL	6
10.4. Uložené podprogramy v prostředí Oracle	12
Literatura.....	13

- základ kooperativního zpracování
- Faktory ovlivňující architekturu
 - požadavky na interoperabilitu zdrojů
 - růst velikosti zdrojů
 - růst počtu klientů
- Typy služeb v databázové technologii
 - *prezentační služby* - příjem vstupu, zobrazování výsledků
 - *prezentační logika* - řízení interakce (hierarchie menu, obrazovek)
 - *logika aplikace* - operace realizující algoritmus aplikace
 - *logika dat* - podpora operací s daty (integritní omezení, ...)
 - *datové služby* - akce s databází (definice a manipulace, transakční zpracování, ...)
 - *služby ovládání souborů* - vlastní V/V operace

10.1. Varianty architektury

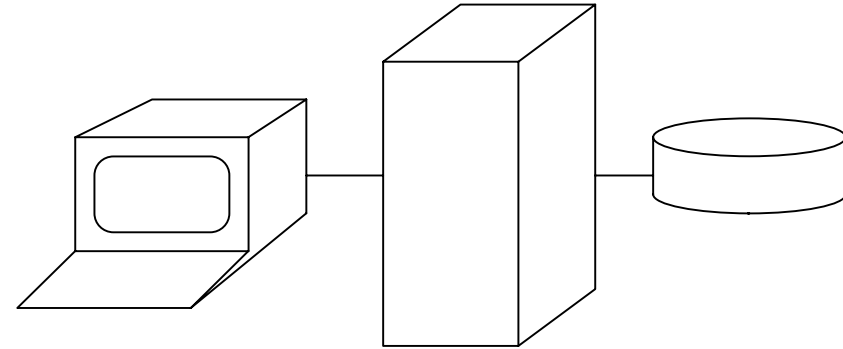
Klient/server se vzdálenými daty

- prezentační služby
- prezentační logika
- logika aplikace
- logika dat
- datové služby
- ovládání souborů

⊖ komunikační zátěž, zatížení stanice

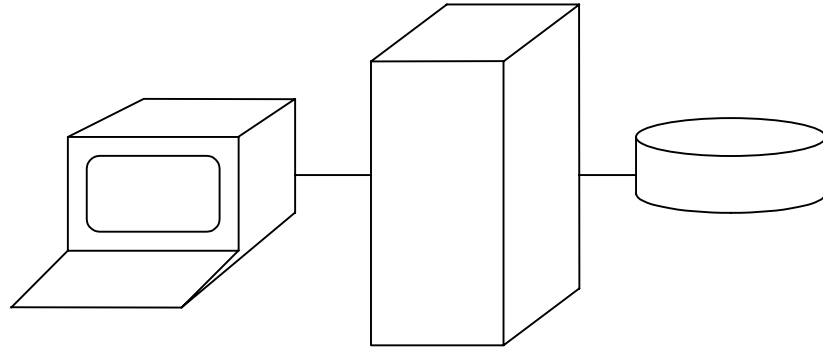
Klient/server se vzdálenou prezentací

- prezentační služby
- prezentační logika
- logika aplikace
- logika dat
- datové služby
- ovládání souborů

⊖ zatížení serveru

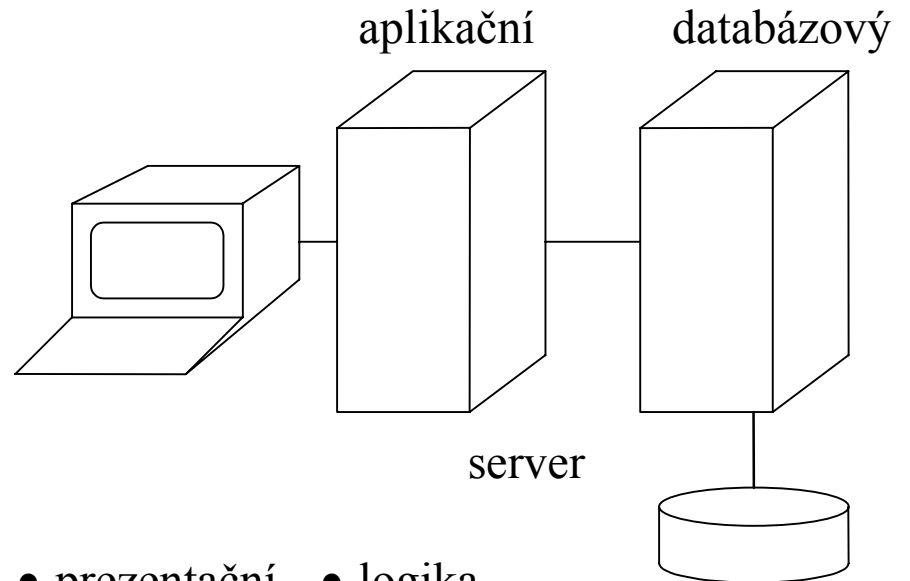
Klient/server s rozdělenou logikou

- prezentační služby
- prezentační logika
- logika aplikace
- logika dat
- logika aplikace
- logika dat
- logika aplikace
- logika dat
- datové služby
- ovládání souborů

- ⊕ vyvážená zátěž
- ⊖ horší rozšířitelnost

Třívrstvá architektura

- prezentační služby
- prezentační logika
- logika aplikace
- logika dat
- datové služby
- ovládání souborů

- ⊕ správa aplikace, sdílené objekty aplikací, tenký klient, rozšířitelnost

10.2. Přínos architektury klient/server a třívrstvé architektury

- pružnější rozdělení práce
- lze použít horizontální (více serverů) i vertikální (výkonnější server) škálování
- aplikace mohou běžet na levnějších zařízeních
- na klientských stanicích lze používat oblíbený prezentační software
- standardizovaný přístup umožňuje zpřístupnit další zdroje
- centralizace dat podporuje účinnější ochranu
- u třívrstvé architektury centralizace údržby aplikace, možnost využití sdílených objektů (business objects) několika aplikacemi

10.3. Podpora pro rozdělení zátěže v architektuře klient/server

- deklarativní integritní omezení
- databázové triggery
- uložené podprogramy

10.3.1. Podpora uložených podprogramů v SQL

- dodatek SQL-92/PSM(Persistent Stored Modules):
- Procedury a funkce s několika příkazy:

```
Př) /* varianta pro SQL/92 */
void main {
/* vložení informace o studentovi a zápisu do předmětu */
    EXEC SQL INSERT INTO Studenti VALUES (100, 'Jan',
        'Novák', ...);
/* teď by následoval test SQLSTATE na bezchybné provedení */
    EXEC SQL INSERT INTO Zapis VALUES (100, 'INS', ...);
/* teď by následoval test SQLSTATE na bezchybné provedení */
}
```

➤ složený příkaz

```
Př) /* varianta pro SQL-92/PSM */  
void main {  
EXEC SQL  
    BEGIN      // pro atomický ještě ATOMIC  
        INSERT INTO Studenti VALUES (100, 'Jan', 'Novák',...);  
        INSERT INTO Zapis VALUES (100, 'INS', ...);  
    END;  
/* teď by následoval test SQLSTATE */  
}
```

➤ lokální proměnné bloku, včetně kurzorů

Př)

```
BEGIN
    DECLARE os_cislo_studenta DECIMAL(5);
    DECLARE jmeno_studenta CHAR VARYING(15);
    DECLARE prijmeni_studenta CHAR VARYING(20);
    DECLARE cStudenti CURSOR FOR
        SELECT os_cislo, jmeno, prijmeni FROM Studenti;
    OPEN cStudenti;
    FETCH cStudenti INTO os_cislo_studenta, jmeno_studenta,
        prijmeni_studenta;

    ...
    CLOSE cStudenti;
END;
```

➤ zpracování výjimečných situací (podmínky, handlers, akce)

Př)

```
BEGIN
```

```
    DECLARE i INTEGER DEFAULT 1;
```

```
    DECLARE ok INTEGER DEFAULT 0;
```

```
    WHILE ok = 0 DO
```

```
        BEGIN ATOMIC
```

```
            DECLARE chyba_usporadatelnosti
```

```
                CONDITION FOR SQLSTATE VALUE '40001';
```

```
            DECLARE UNDO HANDLER
```

```
                FOR chyba_usporadatelnosti
```

```
                BEGIN
```

```
                    IF i>3 THEN RESIGNAL; /* výjimka je poslána dál*/
```

```
                    SET i = i + 1;
```

```
                END
```

```
            INSERT INTO Studenti ... ;
```

```
            INSERT INTO Zapis ...;
```

```
            SET ok = 1;
```

```
        END;
```

```
    END WHILE
```

```
END;
```

➤ řídicí struktury

- přiřazení
- IF, CASE
- LOOP, WHILE, REPEAT, FOR

Př)

```
FOR z AS SELECT * FROM Zapis WHERE os_cislo=:student_ID
    DO ...
END FOR;
```

• Uložené podprogramy - procedury a funkce

Př)

Podle SQL/92 (hostitelská verze) - provádění na straně klienta:

```
EXEC SQL SELECT alias
        INTO :alias INDICATOR :alias_ind
        FROM Studenti
        WHERE os_cislo = :student_ID;
```

Podle SQL/92 (jazyk modulů) - provádění na straně klienta:

```
{/* volání v programu v C */
    alias_studenta(&SQLDATE, student_ID, &alias, &alias_ind);
}
MODULE /* Modul SQL klienta*/
PROCEDURE alias_studenta(SQLSTATE, kdo, alias, alias_ind);
    SELECT alias ...;
```

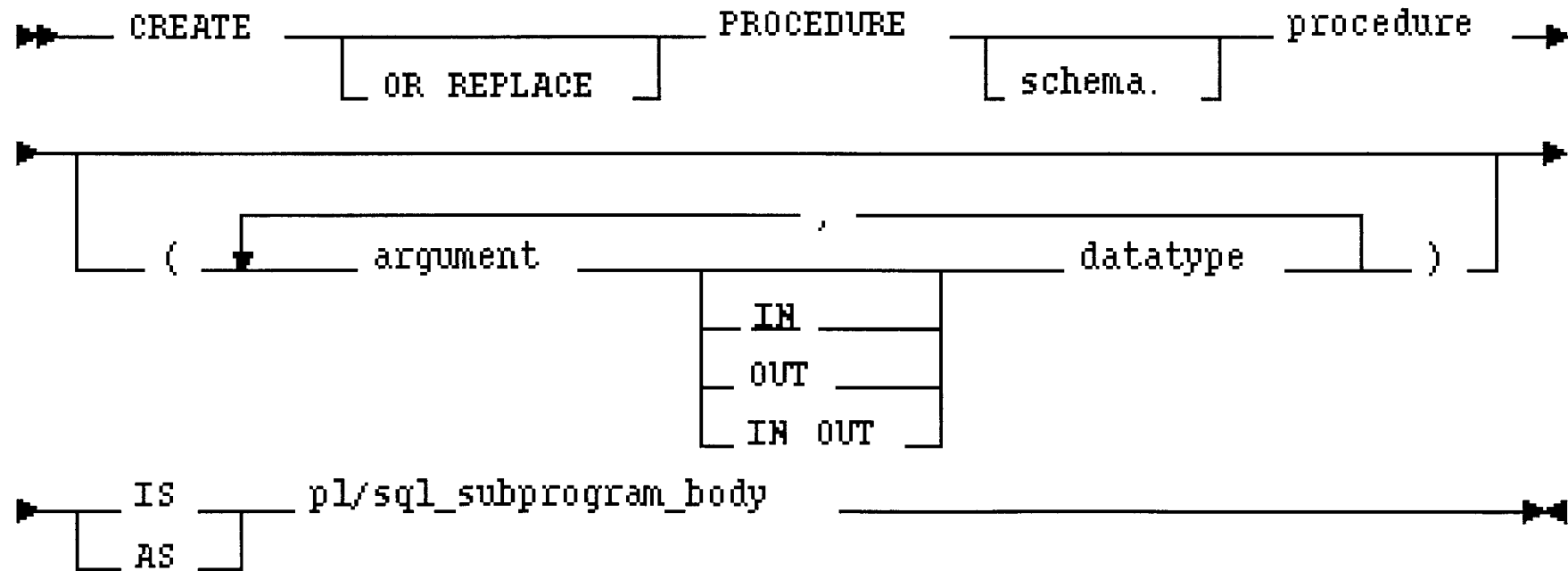
Uložená procedura prováděná na straně serveru (SQL-92/PSM):

```
EXEC SQL CREATE PROCEDURE alias_studenta (IN kdo, OUT alias,
                                           OUT alias_ind);
    BEGIN ... END;
EXEC SQL CALL alias_studenta(...)
```

- **Uložené moduly**

```
EXEC SQL CREATE MODULE ... END MODULE;
```

10.4. Uložené podprogramy v prostředí Oracle

- volání v PL/SQL jako jakékoliv jiné procedury
- uložené funkce, moduly (PACKAGE)

Literatura

- 1. Silberschatz, A., Korth H.F, Sudarshan, S.: Database System Concepts. Fourth Edition. McGRAW-HILL. 2001, str. 565 – 680.**
- 2. Pokorný, J.: Databazová abeceda. Science, Veletiny, 1998, str. 57 – 60, 69 – 72, 187 – 190, 217 – 220.**